

Hvilan utbildning AB

Org.nr. 556606-6980

info@hvilanutbildning.se

Beslut efter uppföljning för gymnasieskola

efter tillsyn i Hvilan Utbildning Lund
belägen i Lunds kommun

Beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Hvilan utbildning AB att vid vite av 500 000 kronor senast den 9 mars 2022 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd och undervisning i ämnet fysik. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Hvilan utbildning AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet, därtill kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. **Beslutet om föreläggande vid vite får överklagas, se bilagan.**

Hvilan utbildning AB ska vidta följande åtgärder.

Särskilt stöd

- Rektorn ska avseende de 21 elever vars åtgärdsprogram upphörde att gälla den 27 maj 2021 starta utredningar av dessa elevers behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera när utredningarna startats för dessa elever. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 9 mars 2022. (3 kap. 7 § skollagen, Lgy 11, avsnitt 2.6 rektorns ansvar).
- För varje sådan utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 2 mars 2022 ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats avseende perioden 9 november 2021– 2 mars 2022. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 9 mars 2022. (3 kap. 9 § skollagen).
- Se till att upphöra med att ange prövning som en särskild stödåtgärd i åtgärdsprogram (3 kap. 7-9 §§ skollagen och 9 kap. gymnasieförordningen).
- Se till att i de åtgärdsprogram som utarbetas och beslutas under perioden 9 november 2021– 2 mars 2022 anges datum för när de

särskilda stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som ansvarar för uppföljningen respektive utvärderingen. Dessa åtgärdsprogram ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 9 mars 2022 (3 kap. 9 § skollagen)

- Se till att alla elever, som inte har fått lägst betyget E på en eller flera kurser får information om rätten att gå om kurser. Detta avser beslut om betyg fattade vårterminen 2021. (9 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen (2010:2039); Förordning om läroplan för gymnasieskolan (SKOLFS 2011:144, nedan benämnd "Lgy11"), 1. Rättigheter och skyldigheter)
- Se till att elever som vill gå om en eller flera kurser, och som har rätt till det, får möjlighet att gå om kursen/kurserna. Dokumentera hur många elever som har önskat gå om en kurs under perioden 9 november 2021–2 mars 2022 och hur många beslut som fattats om att elever ska få gå om kurser under samma period. (9 kap. 1 och 5 §§ gymnasieförordningen)

Undervisning i ämnet fysik

- Se till att skolenheten för undervisningen i ämnet fysik har lokaler och utrustning som möjliggör att experiment, laborationer och andra jämförbara praktiska moment blir centrala inslag i utbildningen. (2 kap. 35 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program (SKOLFS 2010:14))
- Se till att undervisningen i ämnet fysik innefattar att planera och utföra experiment samt förmågan att hantera material och utrustning. (Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet fysik i gymnasieskolan (SKOLFS 2010:107))
- Se till att allt centralt innehåll i kurserna inom ämnet fysik behandlas i undervisningen. (Skolverkets föreskrifter om ämnesplan för ämnet fysik i gymnasieskolan)

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten

(påtalade brister) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan under rubriken *Motivering till föreläggande vid vite*.

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen Hvilan utbildning AB att senast den 9 mars 2022 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande betygssättning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Hvilan utbildning AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Hvilan utbildning AB ska vidta följande åtgärder.

Betygssättning

- Se till att lärarna vid betygssättningen i ämnet fysik har ett underlag för sin bedömning som omfattar samtliga delar av kurserna. (15 kap. 22 och 24 §§ skollagen; Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg)
- Se till att även den information om elevernas kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs hos tidigare undervisande lärare används vid betygssättningen. (15 kap. 22 och 24 §§ skollagen, Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg)

Skälen för Skolinspektionens ställningstagande i fråga om att verksamheten inte uppfyller krav som följer av föreskrifter som gäller för verksamheten (påtalade brister) samt i fråga om de skyldigheter som huvudmannen måste fullgöra (åtgärder) redovisas nedan under rubriken *Motivering till föreläggande*.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar och åtgärder mot kränkande behandling.

Om ärendet

Skolinspektionen genomförde tillsyn av Hvilan utbildning AB (556606-6980) under hösten 2020. Skolinspektionen fattade den 22 december 2020 beslut efter tillsyn för Hvilan Utbildning Lund. Skolinspektionen har nu gjort en uppföljning av de brister som framkom i detta beslut. Uppföljningen bygger på den redovisning av vidtagna åtgärder som Hvilan utbildning AB inkom med 22 juni, de uppgifter som framkom vid verksamhetsbesök den 30 augusti, de uppgifter som framkom vid intervjuer med elever, lärare, personal från elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn som genomfördes den 31 augusti samt 1 september 2021 samt uppgifter inkomna därefter.

Skälen för beslutet om föreläggande vid vite

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har vid verksamhetsbesök den 30 augusti 2021 tagit del av en pärm märkt "Åtgärdsprogram 2020/21" innehållande 24 åtgärdsprogram från läsåret 2020/21. Av de 24 åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår att tre åtgärdsprogram fortfarande är aktuella. Av dokumenten framgår vidare att 21 åtgärdsprogram har utvärderats den 27 maj 2021 och att samtliga dessa åtgärdsprogram avslutades den 3 juni 2020.

I ett antal av de 24 åtgärdsprogram från läsåret 2020/21 som Skolinspektionen tagit del av vid verksamhetsbesöket den 30 augusti 2021 framgår under rubriken "Behov av särskilt stöd", att eleven ska göra prövning. Av de 24 åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår att tre åtgärdsprogram, med stödbehovet prövning, fortfarande är aktuella. Varken rektorn eller biträdande rektorn kan svara på frågan varför det finns elever som har åtgärdsprogram där det framgår att stödbehovet är prövning samt att de inte vet om dessa åtgärdsprogram har föranletts av en utredning. Rektorn, den biträdande rektorn och specialpedagogen uppger att prövning inte är en särskild stödåtgärd.

Av de 24 åtgärdsprogram som Skolinspektionen har tagit del av framgår att tre åtgärdsprogram, med stödbehovet prövning, fortfarande är aktuella. I dessa tre åtgärdsprogram saknas uppgift om när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen och utvärderingen.

Lärare uppger i intervju att det vore bra om åtgärdsprogrammen utvärderas mer kontinuerligt. Som mentor är man ansvarig för särskilt stöd, men mentorn är inte delaktig i utvärdering av åtgärdsprogrammen.

Av den dokumenterade utvärdering som gjordes inför att 21 åtgärdsprogram avslutades framgår inte om nya åtgärdsprogram behövs för eleverna eller om de kommer att förnyas. Lärare uppger i intervju att vårens åtgärdsprogram utvärderades och avslutades för att dåvarande rektor skulle sluta och för att den nya rektorn skulle kunna starta upp nya åtgärdsprogram. Anledningen till att åtgärdsprogrammen avslutades var enligt lärare inte att eleverna inte behövde fortsatt särskilt stöd. Det framgår av lärarintervju att eleverna ska få nya åtgärdsprogram upprättade, men att eleverna vid Skolinspektionens besök ännu inte har detta. Andra lärare uppger att de tror att de har elever som har åtgärdsprogram. De uppger att de har elever som hade åtgärdsprogram förra terminen och som behöver förnyade åtgärdsprogram och därför nog kommer fortsätta ha det under hösten. Lärarna uppger vidare att de inte känner till varför åtgärdsprogrammen avslutades, men att de tror att den nya rektorn ska återöppna åtgärdsprogram för de elever där åtgärderna inte lyckats.

Elevhälsans personal uppger att utvärderingen av samtliga åtgärdsprogram har genomförts av föregående rektor och tidigare specialpedagog och även avslutats av dem. På fråga om elevhälsans personal vet varför elevers åtgärdsprogram avslutats, trots att utvärdering visat att elever hade fortsatt behov av särskilt stöd, uppger en representant från elevhälsan att hen förutsätter att det var för att åtgärdsprogrammen var gamla. En annan representant uppger att hen tror att de avslutades för att de enligt åtgärdsprogrammen skulle utvärderas. Den dåvarande rektorn var drivande i att de skulle avslutas, uppger personal från elevhälsan vidare. Nuvarande rektorn uppger att skälet till att alla åtgärdsprogram avslutades den 3 juni 2021 var den kommande rektorsförändringen, så att den nya rektorn skulle skriva på uppdaterade åtgärdsprogram och ha inblick för att säkerställa kvaliteten i åtgärdsprogrammen.

Personal från elevhälsan uppger att flera elever skulle fortsätta få stödåtgärder men specialpedagogen säger att hen inte har fått någon överlämning eller något uppdrag att förnya och starta utredning av elever. Personal från elevhälsan uppger att de inte vet hur det ser ut för de elever idag, vars åtgärdsprogram avslutades och där fortsatt behov av särskilt stöd identifierades. De uppger vidare att de inte vet om eleverna har fått besked om att deras åtgärdsprogram har avslutats.

Enligt rektorn fortsätter stödinsatserna trots att åtgärdsprogrammen är avslutade. De stödinsatser eleverna fick enligt tidigare åtgärdsprogram är kommunicerat med lärarna sedan tidigare, uppger rektorn vidare. Samtliga

lärare i en intervjugrupp uppger att man som lärare inte kan förstå av åtgärdsprogrammen vilket stöd eleverna behöver. Den biträdande rektorn uppger att hen inte har fått information om detta från lärarna.

Skolinspektionen har vid verksamhetsbesök den 30 augusti 2021 tagit del av en pärm märkt "Åtgärdsprogram 2020/21" innehållande 24 åtgärdsprogram från läsåret 2020/21. Av dessa åtgärdsprogram framgår bland annat följande. I flera av dessa åtgärdsprogram uppges under rubriken "Behov av särskilt stöd", att elevers stödbehov är "Strukturera skoluppgifter", "Strukturera undervisning" och "Studieteknik". I andra åtgärdsprogram framgår endast att elever har neuropsykiatriska funktionsvariationer. Vidare framgår under rubriken "Behov av särskilt stöd" i ytterligare andra åtgärdsprogram en lista över vilka ämnen eleverna riskerar att inte nå målen i. Flera åtgärdsprogram har identiska beskrivningar av elevers behov av särskilt stöd. Det framgår ingen information i flera åtgärdsprogram om hur elevernas behov av särskilt stöd ska tillgodoses.

Elever uppger i intervju att om man inte klarar en kurs får man göra en prövning. Prövningen görs på delar av eller hela kursinnehållet. Andra elever uppger att de inte vet vad man kan göra om man får F i en kurs och att de inte har fått någon information från skolan om detta. På fråga om hur många av de elever som fick F i en eller flera kurser under föregående läsår och som fortfarande går kvar på skolan, har informerats om sin rätt att gå om kursen/kurserna uppger rektorn i skrivelse den 6 oktober 2021 att alla elever som har fått ett F i en eller flera kurser har fått information om möjligheten till prövning i kursen/kurserna både via brev och via Schoolsoft i början av detta läsår. Eleverna som har anmält sig har fått tilldelade handledare och information om prövningarna. På fråga om hur många av dessa elever som för närvarande går om en kurs eller flera kurser på skolan uppger rektorn att totalt 40 elever har anmält sig till prövningar den första prövningsperioden denna termin. Fler prövningsperioder tillkommer under våren och totalt 4 elever har i dagsläget anmält sig till den första prövningsperioden VT22, men anmälan är öppen fortfarande och fler kommer att tillkomma, uppger rektorn vidare.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Av 3 kap. 9 § skollagen framgår vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av

särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska det vidare av åtgärdsprogrammet framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

Det är viktigt att de konkreta åtgärder som avses att vidtas med anledning av det identifierade behovet av särskilt stöd anges i åtgärdsprogrammet (prop. 2013/14:160, s. 29).

Av 9 kap. 1 § gymnasieförordningen framgår att om en elev har fått lägst betyget E på en kurs, har eleven rätt att gå om kursen en gång. Har eleven slutfört kursen två gånger och inte fått lägst betyget E får eleven gå om kursen ytterligare en gång, om det finns särskilda skäl. Av 9 kap. 5 § gymnasieförordningen framgår att rektorn fattar beslut enligt 1 § efter det att eleven och berörda lärare har fått yttra sig. Om eleven inte har fyllt 18 år ska även elevens vårdnadshavare yttra sig. Av läroplanen, Lgy 11, 1 Rättigheter och skyldigheter, framgår att elevernas möjligheter att utöva inflytande på utbildningen och att ta ansvar för sina studieresultat förutsätter att skolan klargör utbildningens mål, innehåll och arbetsformer, liksom vilka rättigheter och skyldigheter eleverna har.

Stödåtgärder i gymnasieskolan regleras i 3 kapitlet skollagen och i 9 kapitlet gymnasieförordningen. Av 15 kap. 28 § framgår att den som vill ha betyg från gymnasieskolan har rätt att genomgå prövning. Enligt 8 kap. 24 § gymnasieförordningen har en elev i gymnasieskolan rätt att genomgå prövning vid den egna skolenheten i alla kurser, grundskoleämnen och det gymnasiearbete som ingår i elevens individuella studieplan. Detta gäller dock bara om 1. eleven inte tidigare har fått betyg på kursen, grundskoleämnet eller gymnasiearbetet, eller 2. eleven har fått betyget F.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med särskilt stöd på Hvilan Utbildning Lund. Utredningen visar att samtliga åtgärdsprogram, utom tre, avslutades vid vårterminens slut 2021, trots att elevers behov av särskilt stöd kvarstår. Mot bakgrund av att det av utredningen framgår att eleverna är i behov av särskilt stöd är rektorn skyldig att se till att elevernas behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Att rektorn inte har startat några utredningar av dessa elevers behov av särskilt stöd är en brist. Vidare visar utredningen att de tre åtgärdsprogram, som vid tillsynstillfället inte var avslutade, endast

innehåller uppgift om att eleverna ska göra en provning. Eftersom provning inte är en särskild stödåtgärd är det en brist att det ges som särskilt stöd till elever och anges som en sådan åtgärd i åtgärdsprogram.

I dessa tre åtgärdsprogram, saknas vidare uppgifter om när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som ansvarar för uppföljningen och utvärderingen. Skolinspektionen bedömer att även detta är en brist.

Utredningen visar slutligen att elevers uppfattning är att om en elev får F i betyg på en kurs är enda möjligheten för eleven att visa godkända kunskaper i kursen att göra en provning på hela eller delar av kursen. Att rektorn i skrivelse, på fråga om hur många av de elever som föregående läsår fick F i en eller flera kurser har informerats om sin rätt att gå om en kurs, uppger att dessa elever har informerats om sin rätt till provning styrker elevernas uppfattning. Likaså styrks elevernas uppfattning av att rektorn i samma skrivelse, på fråga om hur många av dessa elever som för närvarande går om en kurs, uppger att ett stort antal elever har anmält sig till provning. Mot bakgrund härav och då huvudmannen efter kommunikering av protokoll från intervjuer inte har invänt mot elevernas uppgifter, bedömer Skolinspektionen att det är sannolikt att elever som inte får minst betyget E i en kurs inte informeras om sin rätt att gå om en kurs. Detta är en brist. Genom att elever inte får sådan information ges eleverna inte heller någon faktisk möjlighet att gå om kursen. Även detta är en brist.

Undervisning i ämnet fysik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Ändamålsenliga lokaler och utrustning

Flera elever på naturvetenskapliga programmet berättar i intervju att de fortfarande inte har tillgång till laborationssalar eller laborationsutrustning för de naturvetenskapliga ämnena på skolan i Lund, men att de genomför laborationer i ämnet kemi i ett hyrt labb. Eleverna berättar att de under föregående läsår genomförde en laboration i fysik under hela kursen Fysik 1. De berättar att laborationen genomfördes under en halv dag i lokalerna i Kabbarp. Flera elever säger att de inte känner till om eller hur de ska laborera innevarande läsår och att det inte finns laborationer utlagt i deras schema.

Undervisande lärare i fysik uppger att det inte finns någon laborationssal eller laborationsutrustning alls på skolan i Lund, men att all undervisning i ämnet fysik sker på skolan. Läraren säger att det finns en laborationssal i kemi, med

lite utspridd laborationsutrustning i fysik på skolan i Kabbarp, men att hen inte tror det är tillräckligt. Läraren uppger vidare att de inte har genomfört några laborationer i Kabbarp under den tid som hen undervisade kursen Fysik 1. De skulle ha åkt buss till Kabbarp för fysiklaborationer, men det gick inte att genomföra schemamässigt. Läraren uppger att de varken idag har eller under föregående läsår har haft någon schemalagd undervisningstid i fysik i Kabbarp där laborationssalen i kemi finns. Undervisande lärare i fysik berättar vidare att skolledningen har uppmuntrat hen att bygga upp både en laborationssal och laborationsverksamhet i fysik på skolan. Läraren berättar att hen aldrig har byggt upp en laborationssal tidigare, men att hen hoppas att hen ska hinna med det på sin halvtidstjänst samtidigt som hen undervisar. På fråga om vad som behövs för att kunna genomföra tillfredsställande laborationer, svarar läraren att det hade behövts färdiga laborationer där allt material till laborationen är klart och finns på en vagn som man kan rulla ut.

Biträdande rektorn uppger att eleverna har varit i Kabbarp för att laborera vid något tillfälle, men säger att de inte gillade den lösningen. Rektorn uppger att anledningen till att planen att bussa eleverna till Kabbarp inte genomfördes var pandemin. Rektorn uppger vidare att den nuvarande undervisande läraren i fysik har fått i uppdrag att utrusta och bygga upp en laborationssal på skolan och att det inte finns några planer på att eleverna ska till Kabbarp för att göra laborationer i fysik. Rektorn uppger att hen inte vet hur den tidsmässiga planen för detta ser ut och den biträdande rektorn uppger att hen inte kan ange någon tid för när det kommer att finnas full tillgång till laborationssal och utrustning. På fråga om det idag finns möjlighet att genomföra laborationer i den utsträckning som behövs för att eleverna ska kunna nå målen i fysik svarar biträdande rektor att det inte gör det och att det inte finns utrustning på skolan.

På fråga om det är rätt uppfattat att varken material eller utrustning till laborationer i fysik har köpts in, trots att rektorn vid Skolinspektionens tillsynsbesök hösten 2020 uppgav att skolan skulle köpa in sådan utrustning, uppger den biträdande rektorn att det stämmer. Den biträdande rektorn uppger vidare att ingenting har förändrats när det gäller möjligheten att genomföra laborationer i fysik vid skolan i Lund sedan Skolinspektionens förra besök.

Undervisningens omfattning av centralt innehåll i ämnet fysik

Elever på naturvetenskapsprogrammet berättar i intervju att de endast genomförde en laboration under hela kursen i Fysik 1 förra läsåret. De uppger att det inte var tydligt vad som ingick i den laborationen de gjorde, utan den bestod av en massa små moment. Eleverna uppger att de inte har genomfört

laborationer om exempelvis elektricitet, kopplingar, ström, strålning eller el och energi.

Undervisande lärare i fysik uppger att hen känner till att eleverna laborerat en gång under föregående läsår, med föregående lärare, på skolan i Kabbarp. Läraren uppger att de genomfört viss laborativ verksamhet med material som läraren haft i sitt hem, men säger att det varit otroligt begränsat, att det var ett gränsfall om de kunde laborera tillräckligt med det materialet och att det var ett försök till laboration utifrån vad hen kunde åstadkomma. Läraren uppger vidare att hen spelat in en laboration och visat för eleverna under föregående termin. På fråga om läraren idag har möjlighet att genomföra fysikundervisning samt laborationer enligt kursinnehåll svarar läraren att hen inte har det. Läraren uppger vidare att hen inte tror att eleverna gjorde någon laboration under höstterminen.

På fråga om det idag finns möjlighet att genomföra laborationer i den utsträckning som behövs för att eleverna ska kunna nå målen i fysik svarar biträdande rektor att det inte gör det och att det inte finns fysisk utrustning på skolan. Den biträdande rektorn uppger att hen inte kan svara på om lärarna har haft möjlighet att behandla allt det centrala innehållet enligt kursplanerna i fysik eftersom hen inte är fysiklärare. På fråga om det finns tillräckliga förutsättningar på skolan att undervisa eleverna i fysik enligt kursinnehållet uppger rektorn att fysikläraren har fått uppdrag och resurser att införskaffa det som skulle behövas för ett lokalt laboratorium i Lund, men att hen inte vet hur planen för detta ser ut tidsmässigt.

Rättslig reglering

I skollagen anges att för utbildningen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas (2 kap. 35 § skollagen).

I skollagen och gymnasieförordningen anges de nationella programmen i gymnasieskolan samt respektive programs innehåll och omfattning (4 kap. 1 § gymnasieförordning, bilaga 1 till gymnasieförordningen samt bilaga 2 till skollagen). För varje nationellt program finns examensmål som innehåller mål för programmet (16 kap. 6 § skollagen; Förordning om examensmål för gymnasieskolans nationella program).

I examensmålen för naturvetenskapsprogrammet framgår bland annat att eleverna genom utbildningen ska utveckla ett naturvetenskapligt förhållningssätt. Det innefattar förmåga till kritiskt tänkande, logiska

resonemang, problemlösning och systematiska iakttagelser. Förståelse av naturvetenskap bygger på ett samspel mellan teori och praktisk erfarenhet. Experiment, laborationer, fältstudier och andra jämförbara praktiska moment ska därför vara centrala inslag i utbildningen.

För varje ämne finns en ämnesplan och utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser (16 kap. 21 och 23 §§ skollagen, 1 kap. 4 § gymnasieförordningen). Ämnesplanerna innehåller respektive ämnes syfte och vilka kurser som ingår i ämnet. För respektive kurs anges det centrala innehållet som undervisningen i kursen ska behandla. Vidare framgår kunskapskrav för varje kurs som relaterar till det centrala innehållet i kursen och har en koppling till ämnesplanen som helhet.

I ämnesplanen för fysik (Skolverkets föreskrifter, 2010:107) anges liknande syften gällande vilka kunskaper eleverna ska utveckla. Det framgår bland annat följande. Undervisningen i ämnet (fysik) ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper om begrepp, teorier, modeller och arbetsmetoder. Undervisningen ska innefatta naturvetenskapliga arbetsmetoder som att planera och utföra experiment samt bearbeta, tolka och kritiskt granska resultat och information. Undervisningen i ämnet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmågan att planera, genomföra, tolka och redovisa experiment och observationer samt förmågan att hantera material och utrustning.

Det centrala innehållet i kursen Fysik 1 omfattar bland annat det experimentella arbetets betydelse för att testa, omvärdera och revidera hypoteser, teorier och modeller, planering och genomförande av experiment samt formulering och prövning av hypoteser i samband med dessa. I kunskapskraven för betyget E i kursen Fysik 1 anges bland annat följande. Eleven planerar och genomför i samråd med handledare experiment och observationer på ett tillfredsställande sätt. Dessutom hanterar eleven material och utrustning på ett säkert sätt. Vidare tolkar eleven sina resultat, utvärderar sina metoder med enkla omdömen och motiverar sina slutsatser med enkla resonemang.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns allvarliga brister i lokaler och utrustning för det naturvetenskapliga ämnet fysik på naturvetenskapsprogrammet vid Hvilan Utbildning Lund. Huvudmannen har inte säkerställt att det finns ändamålsenliga lokaler och den utrustning som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. Skolan har varken en lokal eller tillräckligt med utrustning för att kunna genomföra praktiska moment i ämnet fysik. Därmed riskerar eleverna att inte nå examensmålen för naturvetenskapsprogrammet. Avsaknaden av utrustning innebär att ämnets

syften inte kan uppnås. Skolinspektionen konstaterar också att undervisningen i kurserna Fysik 1 och 2 inte omfattar allt centralt innehåll då eleverna inte genomför praktiska moment såsom laborationer och experiment, vilket också är en central del i ämnet fysik och ingår i examensmålen för naturvetenskapsprogrammet.

Eleverna som under föregående läsår läste kursen Fysik 1 genomförde inom ramen för kursen ett laborationstillfälle vid huvudmannens gymnasieskola i Kabbarp, en utelaboration och fick i något fall titta på av läraren inspelade laborationer. Skolinspektionen bedömer att omfattningen av detta inte är tillräcklig för att syftet med utbildningen ska kunna uppnås. Praktiska moment ska vara centrala inslag i utbildningen och eleverna ska ges förutsättningar att utveckla kunskaper och förmågor, bl.a. att genomföra experiment. Det innebär att sådana inslag behöver vara återkommande i undervisningen, och inte endast genomföras vid enstaka tillfällen.

Under läsåret 2020/2021 har skolan således endast nyttjat en laborationssal vid ett enstaka tillfälle inom ramen för kursen Fysik 1. Detta trots att huvudmannen, vid Skolinspektionens tillsyn hösten 2020, uppgav att en planering och ett schema hade sammanställts för att säkerställa att eleverna i denna kurs skulle få genomföra ett flertal laborationer vid huvudmannens skola i Kabbarp under läsåret 2020/2021. Skolinspektionen bedömer att skolan har saknat ändamålsenliga lokaler och utrustning en längre tid och att bristen allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen med utbildningen.

Motivering till föreläggande vid vite

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, eller i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna (26 kap. 10 § skollagen).

Ett föreläggande får förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om förelägandet avser en eller flera brister som allvarlig försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt (26 kap. 27 § skollagen).

Eftersom verksamheten vid Hvilan Utbildning Lund inte uppfyller författningarnas krav, finns skäl att förelägga Hvilan utbildning AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i arbetet med särskild stöd på Hvilan Utbildning Lund. Bristerna försvårar berörda elevers möjligheter att nå målen för utbildningen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som allvarlig varför föreläggandet i denna del ska förenas med vite.

Skolinspektionen konstaterar vidare att det föreligger allvarliga brister när det gäller skolans lokaler och utrustning gällande ämnet fysik. Avsaknaden av lokaler och utrustning medför att eleverna inte får en undervisning som omfattar hela ämnesplanen och kursernas centrala innehåll. Eleverna ges därmed inte förutsättningar att nå de nationella målen för utbildningen och riskerar att få stora kunskapsluckor. Skolinspektionen bedömer att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Mot bakgrund av att utredningen visar att elever varken nu får, eller under föregående läsår har fått, en undervisning som omfattar hela ämnesplanen och kursernas centrala innehåll i ämnet fysik, konstaterar Skolinspektionen att bristen har förelegat under en längre tid. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristen som allvarlig varför föreläggandet i denna del ska förenas med vite.

Ett vitesbelopp ska enligt 3 § viteslagen (1985:206) fastställas till ett belopp som med hänsyn till vad som är känt om adressatens ekonomiska förhållanden och till omständigheterna i övrigt kan antas förmå honom att följa det föreläggande som är förenat med vitet. Med hänsyn till huvudmannens ekonomiska förhållanden och omständigheterna i övrigt bedömer Skolinspektionen att vitesbeloppet ska bestämmas till 500 000 kronor.

Skälen för beslutet om föreläggande

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever på naturvetenskapsprogrammet berättar i intervju att de har fått betyg på kursen fysik 1, men att motiveringen till betygen både i fysik och i matematik var konstiga. De hade tre eller fyra olika lärare under kursen och betygssättande lärare sa att hen inte hade betygsunderlag från tidigare lärare.

Flera elever säger att betygssättningen i fysik inte fungerade. De uppger att det kändes som att läraren inte vet hur hen ska sätta betyg och att läraren sagt att hen inte riktigt vet hur betygssättning fungerar. Vidare uppger eleverna att läraren inte hade någon betygsmatrix och att det kändes som att betygssättningen gick på måfå.

Elever på ekonomiprogrammet berättar i intervju att de i matematikkursen förra läsåret hade fem till sex olika lärare. I en skrivelse till Skolinspektionen inkommen 1 september 2021 uppger elever från ekonomiprogrammet att de genomfört flera prov i kursen matematik, men att dessa inte rättats eller tagits i beaktning inför betygssättning. Eleverna uppger att samtliga elever i klassen och i parallellklassen fått F i matematikkursen och att alla elever i år 1 därför behövde göra kursprov. Eleverna uppger att det är omöjligt att de fått rättvisa betyg.

Elever på samhällsvetenskapsprogrammet uppger i intervju att de har haft många olika lärare och att vissa lärare, när de tog över kursen, bara körde på och behandlade det som en halv kurs. Dessa lärare tog inte hänsyn till vad eleverna hade gjort tidigare, medan andra lärare hade bättre koll och hade fått överlämning från tidigare lärare. Eleverna berättar att de hade fyra olika lärare i matematik under förra läsåret. I svenska och matematik bedömdes de bara på det som de nya lärarna gjorde, uppger eleverna.

Lärare som undervisar på ekonomiprogrammet och på samhällsprogrammet uppger att de känner till att det funnits en oro både hos elever och hos lärare för att eleverna har haft många olika lärare och att det inte har varit tydligt för lärarna vad eleverna gjort tidigare. Andra lärare berättar att överlämningar mellan avlämnande och mottagande lärare varit bristfällig i flera andra ämnen. På fråga om lärarna har haft problem med att sätta betyg för att de haft för lite underlag kring elevernas kunskaper svarar intervjuade lärare att de inte själva haft det problemet, men att de känner till kollegor som haft problem att sätta betyg på grund av att underlaget varit för litet.

På fråga om elevernas kunskaper har kunnat bedömas allsidigt utifrån kunskapskraven utifrån det material som funnits tillgängligt, svarar undervisande lärare i fysik att hen måste säga det eftersom hen har skrivit på betygen, men att hen inte alls vet vad eleverna gjorde innan läraren tillträdde på skolan. Läraren säger att hen började på skolan mitt i kursen Fysik 1 och att hen inte fått någon överlämning från tidigare lärare. På fråga om det innebär att läraren endast satt betygen utifrån vad eleverna visat under dennes tid på skolan svarar läraren ja. Läraren ger exempel på flera delar av det centrala innehållet i kursen Fysik 1 där läraren inte haft information om vilka kunskaper

eleverna visat och säger att hen fått bristfällig information om ungefär halva kursen.

Den biträdande rektorn säger i intervju att de i skolledningen inte har uppfattat att det funnits svårigheter för betygssättande lärare att sätta betyg och att de inte har fått signaler om att lärare haft för lite underlag för att kunna sätta betyg. Den biträdande rektorn uppger vidare att det funnits tid för överlämning mellan lärare, men att överlämningen i Fysik 1 varit undermålig. Den biträdande rektorn säger dock att hen förutsätter att läraren i fysik haft underlag för att sätta betyg på eleverna i juni, att läraren haft underlag från föregående termin samt tid att samla in underlag innan betygsättning. På fråga om lärarna har haft möjlighet att behandla allt det centrala innehållet enligt kursplanerna i ämnet fysik svarar den biträdande rektorn att det är svårt att säga, då hen inte är fysiklärare. På fråga hur rektorn säkerställer att lärare har tillräckliga underlag för att sätta betyg svarar rektorn att hen har tillit till professionen och har fortlöpande dialog med lärare.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska betyg sättas på varje avslutad kurs. Regeringen får meddela föreskrifter om hur betygssättningen ska gå till (15 kap. 22 § skollagen). Vidare framgår av skollagen att betyg ska bestämmas med hjälp av de kunskapskrav som har föreskrivits för en kurs. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om kunskapskrav (15 kap. 24 § skollagen). Regeringen har genom Lgy 11 meddelat föreskrifter som hur betygsättningen ska gå till. Av Lgy 11 framgår att betyget uttrycker i vilken utsträckning den enskilda eleven har uppfyllt de nationella kunskapskrav som finns för varje kurs. Läraren ska utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs. Läraren ska utifrån de nationella kunskapskrav som finns för respektive kurs allsidigt utvärdera varje elevs kunskaper (Lgy 11, 2.5 Bedömning och betyg).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att elevernas kunskaper inte bedöms allsidigt utifrån kunskapskraven i alla kurser. Skolinspektionen konstaterar i detta beslut att, på grund av avsaknaden av lokaler och utrustning, har praktiska

moment i ämnets syfte och i det centrala innehållet i ämnet fysik inte behandlats inom undervisningen, exempelvis att planera och genomföra experiment samt att hantera material och utrustning. Den undervisning som eleverna erhållit under föregående läsår i ämnet fysik, och som ligger till grund för betygssättningen i kursen Fysik 1, har därmed inte utgjort ett tillräckligt underlag för att läraren ska kunna bedöma elevernas kunskaper allsidigt.

Skolinspektionen bedömer vidare att lärare vid betygssättningen i ett flertal kurser inte beaktar all tillgänglig information om elevernas kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven. Utredningen visar att det i ett antal fall har skett lärarbyten under pågående kurser och att överlämningar mellan avlämnande lärare och mottagande betygssättande lärare i vissa fall har varit bristfällig. Utredningen visar att i dessa fall har bedömningen av elevernas kunskaper inför betygssättningen endast grundats på den del av kursen som betygssättande läraren har ansvarat för undervisningen i och att elevernas kunskaper kring det centrala innehållet i övriga delar därför inte tagits i beaktning vid betygssättning.

Motivering till föreläggande

Då Hvilan utbildning ABs verksamhet inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten, föreligger skäl att förelägga Hvilan utbildning AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Hvilan utbildning AB har den 22 juni 2021 inkommit med redovisning av de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionens beslut. Av redovisningen, samt av de uppgifter som framkommit i intervjuer den 30 augusti - 1 september, framkommer sammanfattningsvis att Hvilan utbildning AB bland annat genomfört informationsinsatser till lärarna och på olika sätt klargjort skyldigheten att skyndsamt ge elever stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen om det på något sätt framkommer att eleven befarar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare framkommer att Hvilan utbildning ab via klasskonferenser och kollegiemöten

klargjort skyldigheten till att ge elever i behov av stöd extra anpassningar, skapat dokument där lärarna fyller i vilka extra anpassningar som eleverna får inom ramen för ordinarie undervisning samt att det finns information om extra anpassningar samlat i dokument där det framgår vilka behov enskilda elever har.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, och inte annat följer av 3 kap. 7 § skollagen, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Hvilan utbildning AB har den 22 juni 2021 inkommit med redovisning av de åtgärder som vidtagits efter Skolinspektionens beslut. Av redovisningen, samt av de uppgifter som framkommit i intervjuer den 30 augusti - 1 september, framkommer sammanfattningsvis att Hvilan utbildning ab bland annat följt upp elevernas trygghet och trivsel samt uppfattning om förekomsten av kränkande behandling i syfte att få kunskap om vilka behov skolan har av åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Vidare framkommer att elevernas trygghet undersökts via elevrådet, att elevhälsan varit med på elevrådsmöten och informerat elevrådsrepresentanterna om sitt arbete med aktiva åtgärder mot kränkande behandling, att lärare och elever har fått information av elevhälsan om kränkande behandling och elevhälsans roll samt att elevernas trygghet undersöks i elevenkäter.

Rättslig reglering

Enligt 6 kap. 6-8 §§ skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Vidare ska huvudmannen se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska också se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Av 2 § förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.

Det framgår av 6 kap. 10 § skollagen att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten har skyldighet att anmäla detta till rektorn. Rektorn som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. Enligt 6 kap. 5 § skollagen ansvarar huvudmannen för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens sjätte kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

På skolinspektionens vägnar

X Maria Wassén

Regionchef
Signerat av: Maria Wassén

X Carolin Backlund

Utredare
Signerat av: Carolin Backlund

I den slutliga handläggningen har även utredaren Vivianne Majoros Wastrell, utredaren Viveka Berglund, enhetschefen Ildiko Lundqvist och regionstabsjuristen Staffan Opitz deltagit.

Bilaga
Överklagandehänvisning

Hur ni överklagar

Om ni anser att beslutet om föreläggande vid vite är felaktigt kan ni överklaga det genom att skriva till förvaltningsrätten. Ställ överklagandet till Förvaltningsrätten i Stockholm, men skicka det till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund eller till skolinspektionen@skolinspektionen.se.

Ange följande i överklagandet:

- Namn, personnummer eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer.
- Vilket beslut ni överklagar och ärendets diarienummer.
- Vilken ändring ni vill ha och varför ni anser att beslutet ska ändras.

Om ni anlitar ett ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress och telefonnummer anges.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektion inom tre veckor från den dag ni har fått del av beslutet. Om ni företräder det allmänna, t.ex. en kommun, ska överklagandet istället ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid kommer Skolinspektion att pröva om beslutet ska ändras och sedan skicka överklagandet, handlingarna i det överklagade ärendet och eventuellt nytt beslut till Förvaltningsrätten i Stockholm.